

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillelmi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Directoriu[m] i[n] co[m]mun]e s[an]c[t]o[rum]. De Uno confessore

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A vt eēt in loco apto
diuine p̄tēplatiōi.
n Et hi oēs, s.
p̄dicti sancti.
b Testimōio
fidei. id ē fide eo-
rum attestante.
c Probari. id
est probabiles.
d Inuēti sunt
i ch̄risto iesu do-
mino nostro.

Postilla

Ecce sacer-
dos magnus
q̄ in di-
c̄t. Nūc inuēti illi
lectionis habetur
sic. Enoch placuit
deo: et translatus est
in paradisu viuis.
Abi sciendum: q̄
hic sub noīe enoch
designat laus isti-
us magni sacerdo-
tis et epi: cuius fe-
stā hodie in ecclesia
peragit eū dicitur.
e Ecce sacer-
dos magnus: q̄
i dieb⁹ suis pla-
cuit deo: et inue-
tus est iust⁹: et in
tpe iracundie fa-
ct⁹ ē reco. i. cā re-
cōciliatiōis diuine.
f Nō est inue-
tus s̄ illi. i. glo-
ria. s. in ope virtu-
oso. **g** Qui cō-
serua. legē ex. s.
legē naturālē mētē
hūanē impressam.
h Ido iureiu-
ran. se. illū dñs
cre. i. plebē suā.
Ly. Hoc pprie di-
ctū est de abraam.
vnde: Per memet

^{s̄ sc̄i viri et maritres. s̄ p̄testimonio vel in. s̄ q̄}
Et hi om̄es tēstimonio fidei p̄bati
^{s̄ secti}
^{s̄ per virtutē dñi}
inuēti sūt i ch̄risto iesu dño nro.
Epistola de vno confessore et
pontifice. Eccl̄i. XLIII. d. circa fi.

Ecce sacer-
dos magn⁹ q̄ i dieb⁹
suis placuit deo et in
uē⁹ ē iust⁹: et i tpe iracundie fact⁹ ē
reco. i. cā re-
cōciliatio. Nō ē iust⁹ s̄ illi: q̄
p̄seruaret legē excelli. Ido iureiu-
rādo fecit illū dñs crescere i ple-
bē suā. B̄ndictionē oīz gētiū de-
dit illi: et testamētū suū p̄firmabit
sup caput eius. Cognouit eū in
benedictionibus suis: p̄seruauit
illi misericordiam suā: et inuenit grām
corā ocul⁹ dñi. Magnificauit eū
in p̄spectu regū: et dedit illi corō-
nā gl̄ie. Statuit illi testamētum
eternū: et dedit illi sacerdotiū ma-
gnū: et beatificauit illū in gloria.
Fūgi sacerdotio: et habere laudē
in noīe ipsius. Et offerre illi incē-
sum dignū in odorē suauitatis.

ipsum iuravi dicit
dñs: q̄ fecisti banc
rē: et nō peperisti
vni genito tuo pro-
pter me: b̄ndicam
tibi: et multiplicabo
semē tuū sicut stel-
las celi: et sicut ha-
renā q̄ est in litore
maris. sed hic at-
tribuit illi sancto
cōfessori: cui⁹ festū
hodie peragimus.
i B̄ndictionē
oīm gētiū de-
dit illi. i. dñs gra-
tiosus eum fecit in
cōspectu oīm gē-
tiū: inter quas ha-
bitauit. **k** Et te-
stamentum suū
id est pactum.
l Cōfirmavit
sup caput eius.
Cognouit eū in
b̄ndictionibus
suis. id est appro-
bavit tanq̄ dignū
suis b̄ndictiōibus.
m Cōserua-
uit illi misericor-
diā suā: et inue-
nit gratiā corā
oculis dñi. Magnificauit eū in
cōspectu regū:
et dedit illi corō-
nā gl̄ie. Sta-
tuit illi testamē-
tū eternū. i. pun-
cipem sacerdotū.
n Et beatifica-
uit illum in glo-
ria. Fūgi sacer-
dotio: et habere
laudē in nomie
ipsius. Et offer-
illi incen. dig. in
odo. suauitatis.

Dei. 22. c. vnde: Per memet

De vno Confessore

E Postilla

Exo. 2. d.

Dilect^o deo et hoibus rē. In
vbi hui^o lectiois q^u ad litterā
cōmēdat^o ē moyses: q^u a pueri
cia sic fuit gratiofus: vt eēt di
ligibilis oib^o. ^{q^u q^u filia regis i puericia}
ipſius cum in filiū
adoptauit. Et hic
sub nomine ipſius
moysi designatur
laus iſti^o ſancti cō
fessoris: cuius feſtū
hodie in ecclia per
agitur: cum dicitur.
a **D**ilect^o deo
et hoibus: cuius
memoria in be
nedictione eſt.
Ly. in omni bono.
b **S**imile illū
fecit in gloria ſa
ctorū. ſ. vidēdo di
uinā eſſentiā: ſicut
dicit Auguſtin^o ad
paulinū de viden
do deum. c **E**t
magnificauit e.
in timore inimi
corū. i. egyptioꝝ:
inter quos fuit ma
gn^o valde. d **E**t
in vbiſ ſuis mō
ſtra placauit. q^u
plage egypti mon
ſtruolē ceſſauerūt
ad eius orationē.
e **G**lorifica
uit illum in con
ſpectu regū. ſcili
cet Pharaonis re
gis egypti et Se
on et og: vt habet
in libro Numeri.
f **E**t iuſſit illi
coram populo
ſuo. ſcilicet in mō
te ſinai: vbi popu
lus loquentem au
diuit: vt habet in
Exo. g **E**t oſte

Exo. 20. c

Ite alia epla de vno confesso
re. Eccl. XLV. a. in pncipio.

Dilect^o deo et
hoibus: cui^o memo
ria in benedictione eſt. Similem
illum fecit in gloria ſanctorū: et
magnificauit eū in timore inimi
corum: et in verbis ſuis monſtra
uit placauit. Glorificauit illū in cō
ſpectu regū: et iuſſit illi corā po
pulo ſuo: et oſtendit illi gloriā
ſuā: in fidē et lenitate ipſius ſan
ctum fecit illum: et elegit eum ex
omni carne. Audiuit eū et m
vocē ipſius: et induxit illū in nu
be. Et dedit illi cor ad pcepta: et
legem vite et diſcipline.

Alia epla de vno
coſef. Sap. X. b. i me.
Dñs deduxit.

dit illi gloriā ſuā. ſ. in viſione per
eſſentiā. b **I**n fide. i. in fidelitate: iuit
eū valde fidelis. c **E**t lenitate ipſi^o.
Unde dicit. Erat em Moyses vir mitis
mus ſup omnes homines qui moraban

tur i era. k **S**ā
ctū fecit illū. id ē
mundū et firmū.
l **E**t elegit eū
ex omni carne.
ſc. ad educendū ſi
lios iſrael de egypto:
vt eſſet legis
lator veteris teſta
menti. m **A**u
diuit eū cum et
vocē ipſius. ſc. ſes
deprecantē: p rela
tione peccati iſ
rael in fabricatiōe
vituli. n **E**t in
duxit illū in nu
be. Et dedit illi
cor ad pcepta. i.
dei opa adimplen
da et alijs dicenda.
Et legem vite et
diſcipline.

Et ſum
deduxit
dñs per
vias re
ctas: et oſtendit
illi regnū dei rē.
In verbis hui^o le
ctionis cōmēdatus
eſt iacob pater fili
orū iſrael: q^u iuſt^o fu
it: in meſopotami
am iuit: fugiēs irā
fratris ſui eſau. Et
hic ſub nomine ia
cob designat laus
iſtius ſancti confel
ſoris: cuius feſtum
hodie celebrat^o cū
dicit. o **I**uſtū
deduxit dñs p
vias rectas: et

A ostendit illi regnum dei. scz quādo vi
dit scalam/cuius summitas tangebāt eg-
los/et dominū in ierū scālę. Tūc enim ha-
buit reuelationem de superna hierusalē:
idcirco euigilans dixit: Non est hic aliud

nisi dom⁹ dei et por-
ta celi. a **E**t de-
dit illi scientiā
sanctorum. id est
noticiā de sanctis
āgelis: quos vidit
ascendentes et de-
scendentes p illam
scalam. b **E**st
necesse illi in
laboribus. id est
reddidit eum diui-
tem et incluyt pro
laboribus suis in
custodiendis ouib⁹
laban auuncu-
li sui: vt patet i Ge-
nesi. 30. s

B **E**t habuit greges
multos/ancillas et
seruos/camelos et
asinus. c **E**t
compleuit labo-
res illius. quan-
do deo protegen-
te recessit de Be-
sopotamia cum v-
xoribus et liberis
et diuitijs suis.

d **I**n fraude
circumuenti-
um illi affuit. id
est Laban et filioz
suorum: q niteban-
tur eum decipere.

e **M**utando frequen-
ter mercedē suam.
Illa affuit multipli-
cando greges: quę p m pactum debebant
cedere in mercedem iacob. e **E**t ho-
nestum fecit eum. ditando eum tēpo-
ralibus et spūalibus diuitijs. f **L**ustro

^{s iustas}
dñs per vias rectas: et ostendit

^{s quia per vias iusticie itur ad regnum dei.}

a illi regnum dei: et dedit illi scien-

<sup>s qua sancti eligunt temporales tribulationes:
vt spiritus saluus fiat.</sup>

b tiam sanctor. **H**onestauit illum

<sup>s honore dedit p laborib⁹ spūalib⁹. s p mortē tē-
poralem vitam eternam.</sup>

c in laboribus: et cōpleuit labores

<sup>s deceptio. s demonū callide insidiarū
auxilio. s sapientia et vita sancta.</sup>

d illius. **I**n fraude circumuentiū

^{s mudo carne et diabolo.}

e illi affuit: et honestum fecit illum.

f **L**ustodiuit eum ab inimicis: et a

^{s p dicit inimici seducunt.}

seductoribus tutauit eū. Et cer-

^{s bellum et contradictionem.}

tamē forte dedit illi vt vinceret: b

^{s ex tēratione experimētal.}

et sciret quoniam omnium poten-

^{s ad vincendū. s sapientia.}

tior est sapientia. **H**ec venditum i

^{s ioseph et alios sanctos.}

iustum non dereliquit: sed a pec-

^{s volentibus seducere.}

catoribus liberauit eum. **B**escē i

^{s ad tuendum. s pericula.}

ditq cū illo in foueā: et in vincū m

^{s insidijs peccatorū.}

lis non dereliquit eum donec as-

^{s daret.}

ferret illi sceptrum regni: et potē n

^{s coronam regiam.}

ris. m **E**t in vinculis non dereli-

quit eum: donec afferret illi sceptrū

regni. id ē dominationē in regno egypti

post regem imediate. n **E**t potentia

diuit eum ab inimicis: et a seductori-
bus tutauit illum. id est a laban et ei⁹
filijs: insequētib⁹ iacob recedentem ad
spoliandum eum. s **E**t certamē for-
te dedit illi. scilicet cū angelo luctanti. **E**n. 32. f.

b **E**t vinceret

et sciret quoniam

om potētor est

sapientia. scilicet

Elau fratrem suū

propriū sibi aduer-

santez. Ad hoc em

fuit illa luctatio vt

iacob assecuraret

de victoria contra

Elau: quem nimis

timebat. Idcirco

dixit sibi angelus:

Si contra deū for-

tis fuisti: quāro ma-

gis cōtra homines

pignalebis. Post

hoc ponitur aliud

exemplū de ioseph

quē vēdiderūt fra-

tres sui hismaelici/

dicens. i **H**ec

venditum iustū

scilicet ioseph.

k **N**on dereli-

quit: sed a pecca-

toribus libera-

uit eum. Id est a

fratrib⁹ suis eum

occidere volētib⁹.

l **D**escenditq

cū illo in foue-

am. id est in carce-

rem regis egypti.

vnde dicitur: fuit

autem domin⁹ cū

ioseph: deditq ei

gratiam in conspe-

ctu principis carce-

k 2

De vno cōfessore ⁊ pōtifice

E aduersus eos qui eū deprimebant. scz super phutifar ⁊ vxorem eius: quibus superior factus fuit. **a** **E**t mēdaces ostendit qui maculauerunt illum. scz imponendo sibi inuiste adulterium. **b** **M**a malicia mulier? fu it detecta. **b** **E**t dedit illi claritatem eternam. scz bonę fame: que in aeternū ad huc ⁊ manebit vsq; i finē. **Do** minus deus nr.

Postilla

O **P**raui ⁊ dat' ē mibi sē sus: ⁊ i uocauit: et venit in me spiritus sapientie ⁊ c. Sap. vii. Ante initium illius lectōis dicit rex Salomon sic: Me mo ex regibus aliud habuit natiuitatis initium. Quis ergo introitus est omnibus ad uitaz et similis exitus. Tunc sequitur p̄ sensu lectio. Salomon desiderauit a deo sibi dari sapiētiā/di. **c** **O**praui. scz sapientie donum. **d** **E**t datus est mibi sensus. id est donum sapientie et intellectus. **e** **E**t inuocauit: et venit in me spūs sapientie. i. spūs sanctus qui dat sapiētiā. **f** **E**t p̄posui illā regnis et se/dib⁹: ⁊ diuiti. n. bil esse dixi cō/ra. illius: nec cō

^{contra inimicos} **tā** aduersus eos q̄ eum deprime ^{molestabant} **bant.** ^{detrahendo ⁊ accusando} **E**t mēdāces ostēdit q̄ ma ^{animo ⁊ post hoc corpori.} **c** **u**lauerūt illum: ⁊ dedit illi clari ^{sapientiam et intellectum.} **tatē** eternam dñs deus noster.

Et alia eplā de vno cōfessore. Sapie. vii. a. q̄si circa principiu

O **P**raui ⁊ da

^{sapientie.} **tus ē** mibi sensus: et ^{deparatus.} ^{spūs sanctus da}

^{tor sapientie.} **tinuocauit:** et venit in me spūs sa ^{dignitatibus ⁊ diuitijs.} **pientie.** ^{respectu et} **E**t p̄posui illā regnis ⁊ se/

^{sapientie} **dib⁹:** ⁊ diuitias nihil esse dixi cō ^{adequari}

^{simulatione.} **paratiōe** illius. ^{sapientie.} **Nec cōparau** illi ^{vile reputandum.} **lapidē p̄ciosum:** qm̄ om̄ne aurū

^{ster cora.} **in cōparatiōe** illius arena est exi ^{comparatione}

^{sanitate.} **gua:** ⁊ tanq̄ lutū estimabit argen ^{corporalem.} **tū in conspectu** illius. ^{ductrice.} **Sūper sa**

^{in iustis hominibus ⁊ non in peccatoribus.} **lutē et speciē** dilexi illam: ⁊ p̄pō. ^{q̄brem honora sapientiam.} **sui p̄luce** habere illā: q̄loniā in/

extinguibile est lumē illius. **Ele**

nerunt aut̄ mibi oīa bona pariter

parauit illi lapidē p̄ciosum: qm̄ om̄ne aurū in cōparatiōe illius arena est et ignea: et tanq̄ lutū estimabit argenti in cōspectu illius. Et rō est: qz diuitie tpales cōmunes sunt bonis ⁊ malis: ⁊ frequenter p̄cedunt malis plusq̄ bonis: vt patet ad sensū: sapia aut̄ vera de qua h̄ sit sermo: solis bonis concedit. **I**do bona exteriora re/ spectu ipsius vere sapientie nulli⁹ va/ lois sunt reputan/ da. **S** **S**up̄ sa/ sup̄ sanitatē corpo/ ris ⁊ ei⁹ pulchritu/ dinē. **E** dilexi illā. quia sanitas ⁊ pulchritudo sūt p̄fectiōes corporis: sapientia dō perfe/ ctio est mentis: et ideo quāto anima est melior corpore/ tanto sapientia est illis preferenda. **E** **E**t p̄posui p̄luce habere illā. qz sicut lux corpo/ ralis dirigit in cor/ poralib⁹: sic sapiē/ tia in spiritualibus **Q**uā inexti/ guibile ē lumen illi⁹: venerūt au/ tem mibi oīa bo/ na pariter cum illa. **A**nde dicitur in libris Regū: qz Salomon petēdo sapientiam a dño/ nō solum illā obti/ nuit: sed etiā euz il/ la diuitias ⁊ hono/ res sup̄ oēs reges.

A **a** Et innumerabilis honestas p. ma.
illius. i. p. opa ipsi. q. p. man. designant:
eo q. manus est organu organoz: vt patz
iij. li. de aia. b. **Et letat. su in oib.:**
qm asice. me ista sapi. ostendendo mihi

bit scis paul. dicēs: Nō em habem. pō
tiscē q. nō possit cōpati infirmitatib. nris
tēratū aut p. oia. Adeam. ergo cū fiducia
ad thronū gratie ei. vt misericordiā cōse
qmur: z grām inueniam. Tūc sequit. pns

c Et igno
ra. scz anteq. ipam
habere. d. **Qm**
horū omniū ma
ter est. scilicet ha
bita cognoni.

3. Reg. 3. b
2. Re. 12. f

c Quā sine fi
ctione didici. scz
a deo a quo ipsam
deuote postulau.
Et a nathan. pphē
ta cui sui tradit. ad
erudiendū. f. **Et**
sine inuidia cō
muni. d. bo dei vel
scripto. Scripsit e
nim multos libros
ad nostrā eruditio
nem. g. **Et ho**
nestatē illius nō
absco. Nā oēs re
ges z sapientes Cr.
cū quaq. desidera
bāt audire sapiam
salomōis. b. **In**
finit. em thesau.
est hominib. id
est inappciabilis.

Quo qui vst
sunt. opera sapiē
tis exercendo.
k. **Darti.** facti
sunt ami. dei. scz
tanq. cōformes ei
in opib. suis: q. cō
formitas cā est dile
ctiois. vñ. De aial
diligat sibi sile.

Eccl. 15. c

Postilla

Omnis nāqz
namqz
ponti.
zc. An
initia illi. eplē scri

a cū illa: z innumerabilis honestas
s. potestatem

b per manus illius. Et letatus sum
s. nā. p. p. v. s. aduersis. s. dirigendo

c in omnibus: quoniā antecedeat
s. me ista sapia: z ignōrābā qm hō.
s. predictoz. s. genitrix. s. sapientiam.

d rum oim mater est. Quāz sine fi
s. deceptione z hypocrisi. s. falsis pncipo.

e ctioe didici: Et sine inuidia cōico:
s. sanctā doctrinā sapientie

f Et honestatē illius nō abscondo.
s. inebhaustus.

g In finit. em thesaur. est hoibus:
s. operati sunt eam.

h quo qui vst sunt: pārticipes facti
s. facti sunt amici dei.
s. sunt amicitie dei.

Epistola de vno confessore et
ponti. Ad Hebrē. V. a. in princi.

Omnis nāqz
s. mscopus.

p pontifex ex hōmini
s. electus

bus assumptus pro
s. rebus

hominibus constituit in his que
s. ad honorē dei

sunt ad deū: vt offerat dona z sa
s. oblationes.

crificia pro pctis. Qui cōdolere
s. populi z sui. s. compati.

possit his qui ignorāt z errāt: qm
s. hoib. s. se peccare. s. se q. scietē peccāt.

z ipse circumdatus est infirmitate:
s. inuoluit. s. humana

et ppterea debet quemadmodū
s. tenetur s. sicut

epla. l. **Q**uis nā
q. pont. Glo. fm
legē. m. **Et ho**
mini. i. de numero
hoim. n. **Assu**
ptus. nō intrusus.
o. **Pro hoī.** scz
saluādis. p. **Cō**
stitui. vt per eū a
deo impetrēt mise
ricordiā: debet em
esse mediator dei z
hoim. a. **In his**
q. sūt ad de. 2. y. i
spūalib. z diuinis.
r. **Et offe. do.**
i. volūtariē obla
ta nō violentē extor
ta. s. **Et sa. p**
pec. scilicet populi.

Qui cō. pos.
his q. igno. et er.
i. qui peccāt ex iñf
mitate. v. **Qm**
z ipse. scz pōntifex.
r. **Circū datus**
est iñfir. 2. y. debz
em pōntifex moueri
ad cōpassionē z mi
sericordiā ex consi
deratione ppiē fra
gilitatis: vñ z dñs
pmisit beatorū pe
trū in pctm cadere
vt sciret alijs cōpa
ti ex cōsideratio
ne proprij delicti.

Et proppte
rea. scilicet quia in
firmus est: et mise
rijs circumdatus.
3. **Debet quē**
admodū p. po
pulo. sibi subdito.

k 3

De Virginibus

E a **I**ta etiam pro semetipso offerre dona pro peccatis, scilicet suis dimittendis: sicut et pro peccatis populi.

b **N**ec quis sibi assumat honorem, scilicet pontificatus.

c **S**ed qui vocat a deo tanquam aaron. Ille enim a deo vocat qui debito modo instituitur.

d **S**ic et christus non semetipsum clarificavit ita ut pontifex fieret, scilicet assumendo sibi honorem pontificatus.

e **S**ed qui locutus est ad eum, scilicet pater qui glorificavit ipsum filium dicens. **f** **S**i filius meus, scilicet naturalis: non ad optinens. **g** **E**s tu, singulariter.

h **E**go hodie, id est in eternitate.

i **G**enui te, ille qui sic locutus est ad eum clarificavit eum.

k **Q**uoniam in alio loco. **l** **T**u es sa, in eternum, non ad tempus sicut aaron.

m **S**ecundum ordinem melchizedech, id est secundum dignitatem et ritum ordinis sacerdotum melchizedech.

n **Q**ui gloriatur in domo glorie sue. Non enim ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus in eo.

capitulum. dicens: **N**on audemus nos inferre aut comparare quibusdam qui seipsos commendant. **T**unc sequitur presens epistola.

u **E**ratres qui gloriatur. **B**ona, siue ego siue alius.

o **I**n domino gloriatur. **L**y, quia si diceret: de bono opere non mihi gloriam attribuo: sed deo a quo omne bonum est sicut a principali agente.

p **N**on enim qui seipsum commendat, scilicet per priam gloriam querens. **q** **I**lle probatus est, id est approbatus a deo.

r **S**ed quod deus comen. **L**yra id est commendabile facit virtutibus et signis.

s **U**tinam sustineretis modicum quid insipientie mee. **B**ona quod modicum gloriarer de regimine meo: quia reuera plus possem gloriari: quod tamen estimationem indiscretorum reputatur insipientia.

t **S**edet et supportate me. **B**ona id est patienter audite sicut subditi prelatum suum.

v **E**muloz enim vos. **L**yra id est ferventer diligo.

x **D**ei emulatione, id est charitativa dilectione.

y **R**espondi enim vos, scilicet annulo fidei.

a **p** ppro: ita etiam p semetipso offerre dona p pccis: nec quisq sibi assumat honorez: sed qui vocat a deo tanq aaron: Sic et christus non semetipsum clarificavit ut pontifex fieret: sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu: ego hodie genui te: quemadmodum et in alio loco dicit: Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech.

Episto. de vgi. ii. Co. x. d. vi
q ad si. c. z ca. xi. a. utina. in pn.

Qui gloriatur in domo glorie sue. Non enim ante initium illius epistole scribit sanctus Paulus in eo.

† Ps. 2. b.

Ps. 109. a

Postilla